

Guía Docente				
Datos Identificativos				2024/25
Asignatura (*)	Investigación e avaliación da calidade de proxectos educativos	Código	652G01010	
Titulación				
Descriptor				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Primeiro	Formación básica	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Didácticas Específicas e Métodos de Investigación e Diagnóstico en Educación			
Coordinación	Espiñeira Bellon, Eva María	Correo electrónico	eva.espineira@udc.es	
Profesorado	Espiñeira Bellon, Eva María Muñoz Cantero, Jesus Miguel	Correo electrónico	eva.espineira@udc.es jesus.miguel.munoz@udc.es	
Web	www.educacion.udc.es/index.php?pagina=asignatura&codigo=652G01010&grupo=B			
Descrición xeral	<p>A investigación e a avaliación en Educación empeza a orientarse cara un coñecemento máis amplo sobre o descubrimento das posibilidades dos procesos de ensino e aprendizaxe para os/as investigadores/as, convertíndose nunha ferramenta para a formación permanente e autónoma dos/das docentes. Convertindo, desta maneira, aos/ás docentes en axentes investigadores e avaliadores.</p> <p>O propósito formativo básico desta materia céntrase nun coñecemento do ámbito da investigación e avaliación educativa desde tres vertentes; teórica, metodolóxica e instrumental.</p> <p>A proposta que se plantexa neste programa vai dirixida a que o alumnado teña unha panorámica xeral destes campos disciplinares, así como a que se vaian exercitando en prácticas específicas de investigación e avaliación, que supoñen un control da calidade dos procesos e dos produtos que conducirán a mellorar a calidade do ensino. Estas prácticas concréntanse ou precísanse no marco deste programa e se desenvolverán de forma paralela aos contidos teóricos.</p> <p>Precísase, polo tanto, un/unha mestre/a investigador/a cuxo papel sexa fundamentalmente crítico e reflexivo, que centre a súa actividade cara un coñecemento directo do contexto onde actúa para dirixilo cara a consecución dun cambio.</p>			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Ao término con éxito esta materia, o alumnado será capaz de:	A29	B5	C1
- Extraer a información relevante de artigos científicos mediante o emprego do método científico e do proceso de investigación.		B11	C8
		B12	
- Explicar os conceptos e modelos aplicables á avaliación e á calidade educativa.	A29	B5	C1
		B10	
		B11	
		B13	
		B16	

- Demostrar o manexo de instrumentos de recollida de información pertinentes para avaliar a satisfacción cun proxecto educativo de centro.	A23 A24 A25 A29 A30	B5 B11 B12 B13	C1
- Diseñar unha proposta de mellora na que se inclúa o proceso de planificación, execución e avaliación desta por cada debilidade atopada nun proxecto educativo de centro.	A26 A29 A30	B2 B5 B12 B13	C1 C6

Contidos	
Temas	Subtemas
Bloque I. Conceptualización da investigación, avaliación e calidade	<p>Tema 1. O proceso de investigación educativa</p> <p>1.1. Conceptualización</p> <p>1.2. Formulación do problema</p> <p>1.3. Revisión da literatura/bibliografía</p> <p>1.4. Hipóteses e variables</p> <p>1.5. As variables</p> <p>1.6. A mostra</p> <p>1.7. Técnicas de recollida da información</p> <p>1.8. Técnicas de análise de datos</p> <p>1.9. Conclusións</p> <p>1.10. O informe de investigación</p> <p>Tema 2. Aproximación ao concepto de avaliación</p> <p>2.1. Evolución do concepto</p> <p>2.2. Definición de avaliación educativa</p> <p>2.3. Tipoloxía de avaliación</p> <p>2.4. Obxectivos e funcións da avaliación</p> <p>Tema 3. Aproximación ao concepto de calidade educativa</p> <p>3.1. Evolución do concepto</p> <p>3.2. Aproximación ao concepto de calidade educativa</p> <p>3.3. Tipoloxías</p>
Bloque II. Técnicas de recollida da información	<p>Tema 4. Técnicas de recollida da información</p> <p>4.1. Técnicas de observación</p> <p>4.2. Técnicas sociométricas</p> <p>4.3. Técnicas biográficas</p> <p>4.4. Técnicas grupales</p> <p>4.5. Escalas de actitude</p> <p>4.6. Probas</p>
Bloque III. Metodoloxía observacional	<p>Tema 5. Técnicas de observación</p> <p>5.1. Observación directa simple</p> <p>5.2. Observación directa experimental</p> <p>5.3. Observación documental</p> <p>5.4. Observación por encuesta</p>

<p>Bloque IV. Análise da información e elaboración do informe</p>	<p>Tema 6. Técnicas de análise de datos</p> <p>6.1. Clasificación dos datos</p> <p>6.2. Análise de datos</p> <p>6.3. Conclusións</p> <p>Tema 7. O informe de investigación</p> <p>7.1. Aspectos a ter en conta para a súa elaboración</p> <p>7.2. Contido e presentación formal</p>
<p>Bloque V. Modelos para a avaliación de calidade de centros e proxectos educativos.</p>	<p>Tema 8. Modelos de avaliación</p> <p>8.1. Modelos de avaliación das organizacións</p> <p>8.2. Modelos de avaliación desde un punto de vista epistemolóxico e metodolóxico</p> <p>8.3. Modelos humanísticos, fenomenolóxicos ou subxectivistas</p> <p>8.4. Modelos holísticos</p> <p>Tema 9. Modelos de xestión de calidade</p> <p>9.1. Modelo de control de calidade global da empresa</p> <p>9.2. Modelo do Premio Deming á calidade</p> <p>9.3. Modelo de Malcolm Baldrige</p> <p>9.4. Modelo Europeo de Xestión de Calidade</p> <p>9.5. Modelo Iberoamericano de Excelencia na Xestión</p> <p>Tema 10. Tipos de proxectos educativos</p> <p>10.1. Proxecto Educativo do Centro</p> <p>10.1.1. Concreción curricular</p> <p>10.1.2. Acción tutorial, Plan de Convivencia e de Lectura</p> <p>10.1.3. Medidas para compensar carencias en comunicación lingüística (lingua castelá e cooficiais)</p> <p>10.1.4. Plan de mellora</p> <p>10.2. Proxecto de Xestión</p> <p>10.3. Normas de organización, funcionamento e convivencia</p> <p>10.3.1. Plan de convivencia</p> <p>10.3.1.1. Normas de convivencia e conduta dos centros</p> <p>10.3.1.2. Protocolos de actuación</p> <p>10.4. Programación Xeral Anual</p> <p>Tema 11. Avaliación de Proxectos Educativos</p> <p>11.1. A avaliación da calidade nos centros educativos. Tipoloxía.</p> <p>11.2. Avaliación da calidade na educación infantil</p> <p>11.3. Plan de mellora</p> <p>11.3.1. Criterios, ámbitos e indicadores</p>

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A30 A23 C6 C8	21	21	42
Traballos tutelados	A24 A25 A26 A29 A30 B2 B5 B10 B11 B12 B13 C1 C6	19	0	19

Eventos científicos e/ou divulgativos	B16 C6 C8	0	3	3
Análise de fontes documentais	B10 B11 B12 C6 C8	0	11	11
Aprendizaxe colaborativa	A29 B12 B5 C1	0	15	15
Aprendizaxe servizo	A24 A25 A26 A29 B2 B5 B10 B11 B12 B16 C1	0	15	15
Proba mixta	A23 A24 A25 A26 A30 B2 B11 B12 C1 C6 C8	2	42	44
Atención personalizada		1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	<p>Algúns contidos do programa precisan unha exposición maxistral por parte do profesorado para centrar o proceso de ensino-aprendizaxe.</p> <p>Por iso, as clases expositivas, céntranse na exposición oral dos ditos contidos, complementada co emprego de medios audiovisuais e a introdución dalgunhas preguntas dirixidas ao alumnado, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.</p> <p>Os contidos desenvolvidos nas clases expositivas formarán parte da proba mixta.</p>
Traballos tutelados	<p>As clases expositivas combinaranse con clases interactivas guiadas polo profesorado e nas que o alumnado cobra un papel importante. Nas clases interactivas, empregaranse metodoloxías deseñadas para promover a aprendizaxe autónoma dos/das estudantes, baixo a tutela do profesorado e en escenarios variados (académicos e profesionais). Estarán referidas prioritariamente á aprendizaxe do "cómo facer as cousas?", o cal constitúe unha opción baseada na asunción polos/polas estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos/das estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesorado-titor.</p> <p>Os contidos desenvolvidos nos traballos tutelados formarán parte da proba mixta.</p>
Eventos científicos e/ou divulgativos	<p>Actividades realizadas polo alumnado que implican a asistencia e/ou participación en eventos científicos e/ou divulgativos (congresos, xornadas, simposios, cursos, seminarios, conferencias, exposicións, etc.) co obxectivo de profundar no coñecemento de temas de estudo relacionados coa materia. Estas actividades proporcionan ao alumnado coñecementos e experiencias actuais que incorporan as últimas novidades referentes a un determinado ámbito de estudo.</p> <p>Os contidos desenvolvidos nestas charlas, conferencias,.... formarán parte da proba mixta.</p>
Análise de fontes documentais	<p>Técnica metodolóxica que supón a utilización de documentos audiovisuais e/ou bibliográficos (fragmentos de reportaxes documentais ou películas, noticias de actualidade, paneis gráficos, fotografías, biografías, artigos, textos lexislativos, etc.) relevantes para a temática da materia con actividades especificamente deseñadas para a análise dos mesmos. Pódese empregar como introdución xeral a un tema, como instrumento de aplicación do estudo de casos, para a explicación de procesos que non se poden observar directamente, para a presentación de situacións complexas ou como síntese de contidos de carácter teórico ou práctico.</p>
Aprendizaxe colaborativa	<p>Conxunto de procedementos de ensino-aprendizaxe guiados de forma presencial e/ou apoiados con tecnoloxías da información e as comunicacións, que se basean na organización da clase en pequenos grupos nos que o alumnado traballa conxuntamente na resolución de tarefas asignadas polo profesorado para optimizar a súa propia aprendizaxe e a dos outros membros do grupo.</p>

Aprendizaxe servizo	Metodoloxía que combina o servizo á comunidade coa aprendizaxe nun só proxecto, no que o alumnado se forma traballando en necesidades reais do seu entorno coa fin de melloralo.
Proba mixta	A proba final dos contidos desenvolvidos nas sesións expositivas e interactivas realizarase mediante unha proba mixta na data de exame fixada pola Xunta de Facultade. Esta proba, poderá integrar preguntas tipo de probas de ensaio (abertas e de desenvolvemento) e preguntas tipo de probas obxectivas, que poderán combinar preguntas de resposta múltiple, de ordenación, de resposta breve, de discriminación, de completar e/ou de asociación.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados Sesión maxistral Proba mixta Aprendizaxe servizo	<p>O profesorado realizará un seguimento do traballo que vaia realizando o alumnado asistente a través das prácticas que vaia realizando.</p> <p>É importante que o alumnado realice as súas prácticas desde o primeiro día e acuda ás titorías de maneira asidua co fin de resolver as dúbidas que estime oportunas.</p> <p>As titorías desenvolveranse, polo tanto, na aula, durante as clases e no despacho do profesorado, da seguinte forma:</p> <ul style="list-style-type: none"> * No caso de indicacións xerais a todo o grupo (realizaranse nas clases expositivas). * A grupos de traballo pequeno (realizaranse nas clases interactivas -prácticas- ou de maneira virtual a través de Teams). * Individuais (poderán ser tanto virtuais como presenciais e versarán sobre o progreso do alumnado). As presenciais realizaranse no despacho do profesorado e as virtuais a través de Teams.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	A24 A25 A26 A29 A30 B2 B5 B10 B11 B12 B13 C1 C6	<p>A metodoloxía de traballos tutelados porase en práctica nas clases interactivas. Para a realización dos traballos tutelados é preciso formar pequenos grupos de traballo e débese ter en conta o seguinte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Formaranse grupos pequenos (non máis de 4 persoas). - Cada grupo elixirá unha persona coordinadora, encargada de presentar e defender as ideas do seu grupo de traballo, no caso en que se lle solicite, que será rotativa en cada práctica. - Estos grupos formaranse o primeiro día de clase polo profesorado. <p>O profesorado realizará un seguimento das prácticas que se vaian elaborando por cada grupo.</p> <p>O profesorado indicará propostas de mellora de cada práctica a cada grupo co fin de que na proba mixta da materia o alumnado sepa realizar as prácticas sen problema. Son, por tanto, materia de exame.</p>	20

Sesión maxistral	A30 A23 C6 C8	Asistencia e participación en clases, seminarios e titorías.	10
Proba mixta	A23 A24 A25 A26 A30 B2 B11 B12 C1 C6 C8	Os contidos abordados nas sesións expositivas e interactivas avaliaranse mediante unha proba mixta. O sistema de corrección da dita proba será o seguinte: - Para preguntas de verdadeiro/falso: unha resposta incorrecta, restará unha resposta correcta. - Para preguntas de varias alternativas aplicarase a fórmula de corrección ao azar: acertos - erros/nº alternativas - 1.	50
Aprendizaxe servizo	A24 A25 A26 A29 B2 B5 B10 B11 B12 B16 C1	Dentro da metodoloxía de traballos tutelados, haberá varias prácticas que darán resposta á proposta de Aprendizaxe Servizo que se desenvolva.	20

Observacións avaliación

CARACTERÍSTICAS

DA AVALIACIÓN:

A

avaliación nesta asignatura concíbese como un proceso reflexivo onde o alumnado toma conciencia de sí mesmo e das súas metas e os docentes convértesse en guías que orientan de cara a acadar uns obxectivos formativos. Neste sentido, propónse unha avaliación orientada á mellora que comporta o seguinte:

-

As actividades realizadas para a avaliación serán tamén útiles para a aprendizaxe.

-

Propónse a proalimentación co fin de que o alumnado saiba coñecer onde está e mellorar o seu traballo e a súa aprendizaxe.

-

O alumnado implicarase na avaliación do seu traballo, tendo a autoavaliación un espazo da materia.

CRITERIOS

DE CUALIFICACIÓN:

Na

avaliación da materia, a cualificación obtense da aplicación das porcentaxes de ponderación sinaladas. A non realización ou a non obtención da puntuación mínima nalguna das dimensións desta avaliación, suporá a non obtención da dita porcentaxe da cualificación e a conseguinte non superación da materia. Na segunda convocatoria, conservarase as cualificacións superadas na primeira, polo que o estudiantado só deberá someterse aos procedementos nos que non teña obtido a puntuación mínima esixida (50% en cada caso). En terceira e sucesivas convocatorias, a avaliación deberá repetirse na súa totalidade.

NOTA:

A UDC regula a matrícula de estudantes a tempo parcial, criterios que tamén serán tidos en conta polo profesorado, polo que será necesario que o alumnado con este tipo de réxime de dedicación, o informe ao profesorado e concerten a maneira na que se desenvolverá o seu proceso de ensino-aprendizaxe. Os e as estudantes non asistentes, deben porse en contacto coa docente para establecer a metodoloxía de avaliación da materia.

OUTROS

CRITERIOS A TER EN CONTA:

-
Débese facer un uso sostible dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural.

-
Débese ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sostenibilidade nos comportamentos persoais e profesionais.

-
Será primordial e obrigatoria a corrección ortográfica (ortografía, acentuación e puntuación) gramatical e léxica nos traballos e exames realizados como condición imprescindible para superar a materia.

-
No relativo á realización fraudulenta (plaxio) das probas de avaliación, a cualificación axustarase ao establecido no artigo 11, apartado 4 b), do Regulamento disciplinar do estudiantado da UDC: obterase a cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometa a falta e respecto da materia en que se cometese: o/a estudante será cualificado con ?suspenso? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto se a comisión da falta se produce na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederase a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario.

Fontes de información

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none"> - Bernardo Carrasco, J. e Calderero Hernández, J.F. (2000). Aprendo a investigar en educación. Madrid: Rialp - Castillo Arredondo, S. y Cabrerizo Diago, J. (2011). Evaluación de la intervención socioeducativa : Agentes, ámbitos y proyectos. Madrid: Pearson Educación - Corbetta, P. (2007 (2010 reimp.)). Metodología y técnicas de investigación social. Madrid: McGraw-Hill - Fernández-Ballesteros, R. (2006). Evaluación psicológica : conceptos, métodos y estudio de casos. Madrid: Pirámide - Frábegues, S. (2016). Técnicas de investigación social y educativa. Barcelona: Universidad Abierta de Cataluña - Gil Pascual, J.A. (2010). Bases metodológicas de la investigación educativa : (análisis de datos). Madrid: UNED - Gil Pascual, J.A. (2011). Técnicas e instrumentos para la recogida de información. Madrid: UNED - Greenhalgh, T. (2015). Como leer un artículo científico. Barcelona: Elsevier - Martínez Mediano, C. (2007). Evaluación de programas educativos : investigación evaluativa, modelos de evaluación de programas.. Madrid: UNED - Mateo, J. e Martínez, F. (2008). Medición y evaluación educativa. Madrid: La Muralla - McMillan, J.H. e Schumacher, S. (2005 (2011 reimp.)). Investigación educativa una introducción conceptual. Madrid: Pearson Educación - Pérez Juste, R. (2006). Evaluación de programas educativos. Madrid: La Muralla - Rubio, M.J. y Varas, J. (2004). El Análisis de la realidad en la intervención social : métodos y técnicas de investigación. Madrid: CCS - Ruíz Olabuénaga, J.I. (2003). Técnicas de triangulación y control de calidad en la investigación educativa. Bilbao: Fundación Horreum - Wood, P. y Smith, J. (2017). Investigar en educación. Conceptos básicos y metodología para desarrollar proyectos de investigación. Madrid: Narcea ediciones
Bibliografía complementaria	<ul style="list-style-type: none"> - Buendía Eisman, L., González González, D. y Pozo Llorente, T. (2004). Temas fundamentales en la investigación educativa. Madrid: La Muralla - Fondevila Gascón, J. F. (2013). El trabajo de fin de grado en Ciencias Sociales y Jurídicas : guía metodológica. Madrid : Ediciones Internacionales Universitarias - García Sanz, M.P. e Martínez Clares, P.ords.) (2012). Guía práctica para la realización de trabajos fin de grado y trabajos fin de máster. Madrid: Universidad de Murcia

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Teoría da educación/652G01001

Deseño, desenvolvemento e avaliación do currículo/652G01002

Psicoloxía do desenvolvemento de 0 a 6 anos/652G01004

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Psicoloxía da aprendizaxe en contextos educativos/652G01007

Historia da educación/652G01006

Valores e educación para a igualdade/652G01008

Materias que continúan o temario

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías

